

החוק לקבורה אזרחית: אות מתה מאז 1996

מרבית השטחים שעליהם פועלים בתי עלמין בישראל נמצאים בבעלות המדינה, שמקצה את הקרקעות לרשויות המקומיות באמצעות רשות מקרקעי ישראל, והרשות מקצה אותן ואת ניהולן לחברה קדישא.

עד שנת 1996 לא היתה אפשרות להיקבר בישראל קבורה אזרחית, למעט תופעות לא חוקיות של קבורה אזרחית בקיבוצים תמורת תשלום גבוה (תופעה שנמשכת עד היום).

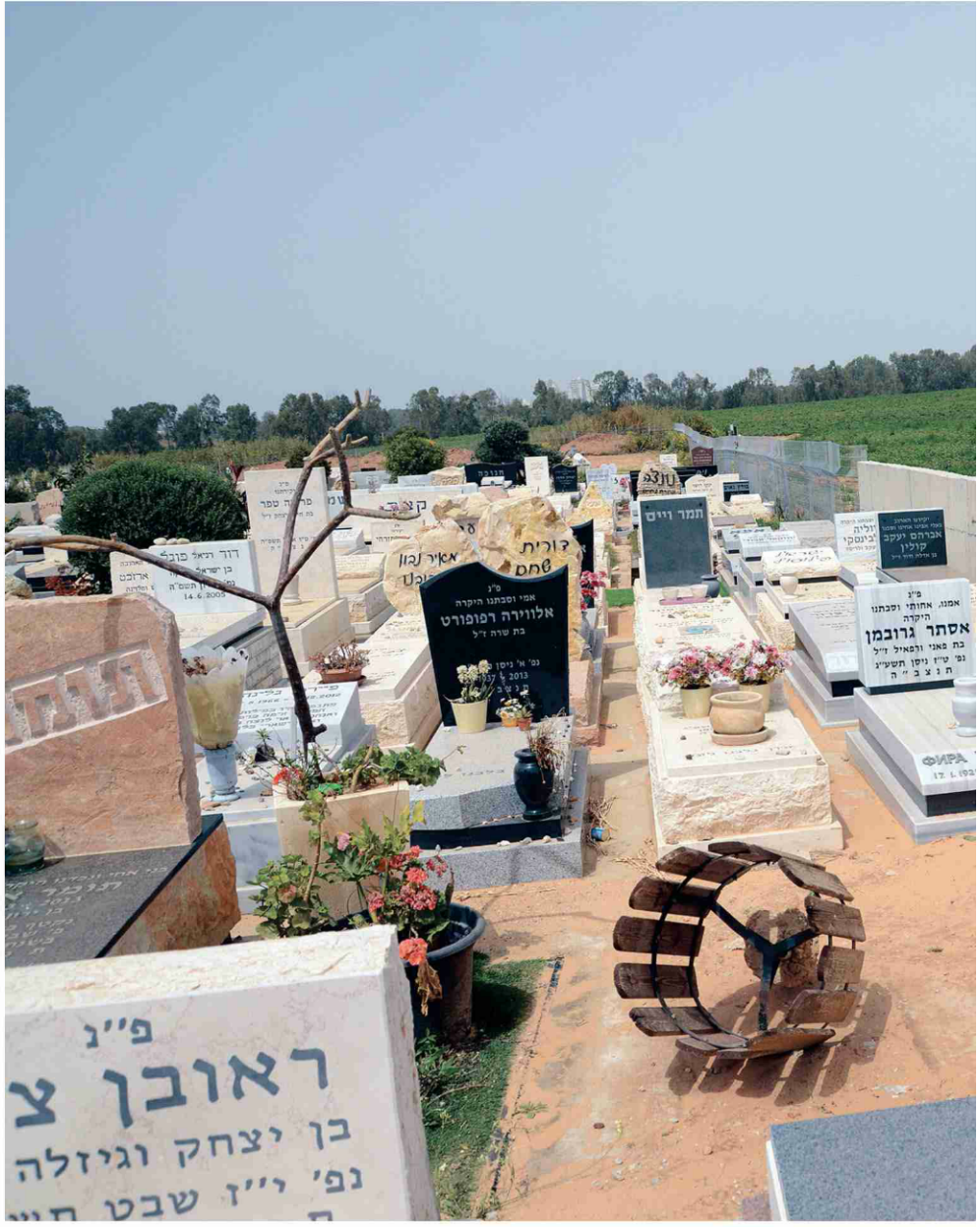
על רקע התגברות הצורך במקומות קבורה לעולים מברית המועצות שיהדותם היתה מוטלת בספק, נחקק באותה שנה לראשונה חוק הקובע כי צריכה להיות אלטרנטיבה של קבורה אזרחית בבתי עלמין בישראל, אך החוק לא קבע כיצד תוקצה הקרקע למטרה זו.

בית העלמין בקיבוץ עינת. המדינה לא הקצתה שטח

מאז התקבלו כמה החלטות ממשלה בעניין, ובשנת 2000 נקבע שבכל בית עלמין חדש שמוקם, או בית עלמין קיים שמורחב, חייב להיות שטח שמוקצה לקבורה אזרחית. הממשלה לא קבעה או תחמה את גודל הקצאת השטח בפועל והשאירה זאת ל"כוחות השוק". ועדת השרים לענייני קבורה קבעה בהחלטתה מינואר 2001 כי "המדינה תממן את המשך הפיתוח של בתי עלמין לקבורה אזרחית חלופית".

אלא שבפועל, עד היום במרבית בתי העלמין בישראל לא פועלים בתי עלמין אזרחיים. המדינה הקימה את בית העלמין האזרחי תל רגב בצפון. עמותת "מנוחה נכונה" פועלת לקדם הקמת בתי עלמין אזרחיים, ולאחר מאבקים רבים הקימה בתי עלמין אזרחיים בבאר שבע, בכפר סבא ובטבעון. את סניף העמותה בהוד השרון הקימה ברכת קלימשיטין לוי כבר ב־2002. ●

האזרחי. עיריית הוד השרון הייבת ליישם את החוק, להניח את השיקולים הוריים בצד, לקבל את השטח שרמ"ז מציעה לה, לתקצב ולפתח את בית עלמין אזרחי ולעשות זאת מיד. כל עיכוב פוגע בתושבי הוד השרון ומנוע מהם זכות בסיסית. הרצליה וכפר סבא הצליחו ליישם את החוק מוזן ורק תושבי הוד השרון סובלים, בעוד הקבורה האורתודוקסית בעיר פועלת בלא כל תנאי, דבר המהווה פגיעה חריפה ובלתי מוצדקת בעיקרון השוויון".

ממשרד השרותים דת נמסר בתגובה: "קביעת מיקום בתי עלמין לקבורה אזרחית אינה בתחום אחריותנו", ומשרד הפנים נמסר כי "הגושא הועבר לבריית ממונה מחוז מרכז במשרד הפנים". ●

אלה, הם תושבי הוד השרון המעוניינים להיקבר בקבורה אזרחית ונאלצים לשלם כספים רבים לבתי העלמין האזרחיים בהרצליה או בכפר סבא, כי הזכות להיקבר בחינם עומדת להם רק בעיר מגוריהם.

ע"ד אורן וינברג, המייצג את עמותת מנוחה נכונה בהוד השרון, אמר בעקבות הדברים כי "בית עלמין אזרחי נועד לאפשר לכל אדם להיקבר לפי אמונתו בלא קשר למצבו הכלכלי, וחלקת הקבר ממממנת מרמי הביטוח הלאומי. זוהי מהפכה אמיתית, אך זכות טבעית זו נשללת מתושבי הוד השרון מזה 19 שנים, מאז נקבע הדבר בחוק. הנחלת העמותה נהגמה לגלות מתחקיר 'גלובס' כי עיריית הוד השרון היא שמעכבת את פתיחת בית העלמין

"בית עלמין אזרחי נועד לאפשר לכל אדם להיקבר לפי אמונתו בלא קשר למצבו הכלכלי, וחלקת הקבר ממממנת מהביטוח הלאומי. אך זכות טבעית זו נשללת"

– ולאור חוסר יכולתו של המנהל להחכיר לעירייה את כל שטח בית העלמין, תאלץ העירייה לשנות את תכנון הביצוע ולמצוא פתרונות חלקיים וזמניים על חלק מהשטחים שהמנהל יעמיד לרשותה. אנו ממתינים לקבלת המידע מהמנהל".

מה שבטוח כי מי שמשלם את המדינה בינתיים על מחלוקת

אזרחית. עם אישור התב"ע פנתה העירייה לרמ"ז, היא בעלת הקרקע, בבקשה להחכיר לה את הקרקע. על אף פניות חוזרות, פגישות ומכתבים, עד היום רמ"ז טרם החכירה לעירייה את הקרקע והצעתה שהעירייה תפקיע את הקרקע במקומה היא הצעה מקוממת. לאחר שנים שרמ"ז לא פעלה להנניי הקרקע היא כעת מציעה לשנות את התב"ע כדי שעיריית הוד השרון תפעל במקומה פדיון הקרקע מהחלקאים עמם יש לה הסכמים, וזאת בנוסף לעלויות הפיתוח שנאמדות בעשרות מיליוני שקלים שמוטלות ממילא על כתפי העירייה. עד שרמ"ז לא תחכיר את השטח לעירייה, לא נובל להקצות את השטח לקבורה אזרחית או אורתודוקסית.